

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

IX. Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

Prælatorum. *Cap. cum dilectus, 2. de calumniat.* Hinc calumnia Diaconi à Subdiacono facta accusatio gravi multatur pœnâ in *cap. 1. de calumniat.* Dum Subdiaconatûs officio privatus, verberibus publicè castigari, & in exilium deportari jubetur. Nisi ergo quid singulare, quo animus Pontificis contra Episcopum moveri, & ad inquirendum incitari possit, accusator *Theobaldus* attulerit, omninò rejiciendus est.

(G) Juxta *Regulam* à *Theobaldo* capacitatis ad beneficium justè Episcopus exigit probationem, nec impetranti patro-

cinatur *cap. dudum. fin. de præsumpt.* ubi impetranti rescriptum ad beneficium cum clausula: *Si persona idonea fuerit,* necessitas se idoneum probandi non imponitur. *Cit. enim cap. rationem addit: Cum primâ facie præsumatur idoneus, nisi aliud in contrarium ostendatur.* Cùm verò *Theobaldus* semel ob incapacitatem in examine Synodali fuerit rejectus, nec eum ex post aliquando admissum fuisse constet, rectè adhuc incapax præsumitur; quapropter Episcopus ei providere non tenetur, nisi de novo examen subierit, & idoneitatem suam probaverit.

REGULA IX.

Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.

Quæres primo. Quid & quotuplex est fictio juris?

ꝛ. Fictio juris est, quando jus fingit aliquid esse, quod non est, & hæc triplex est: *Inductiva, privativa & translativa.* Fictio *inductiva* est, quando lex vel Canon fingit aliquid esse, quod non est, sic defunctum in jacente hæreditate fingit vivere, qui tamen non vivit. *L. non minus, 31. ff. de hered. instituend.* Fictio *privativa* est, quâ aliquid non esse fingitur, quod re ipsâ est, ut Religiosus, qui vivit, pro mortuo habetur. *Can. placuit, 8. caus. 16. q. 1.* Demùm *translativa* est, quando actus ab uno agente, uno tempore, uno loco, aut

modo factus à jure habetur, quasi ab alio agente, alio tempore & loco gestus fuisset, ita ratum habens vel approbans, quod à Procuratore suo nomine gestum, facit, quod suo nomine actum ab alio, fictione *translativâ* ab ipsomet gestum reputetur. *L. quo enim, 12. ff. rem ratam hab.*

Quæres 2. Quis hujus Regulæ sensus?

ꝛ. Id, quod ab alio gestum est, ut quis ratum habendo per translative juris fictionem suam faciat, requiritur, ut agens rem non proprio suo, aut alterius tertii, sed ipsius ratihabentis nomine illam gesserit. Ratio est: quia vera ratihabitio facit negotium per fictionem juris translative suum, negotium autem, quod

quod neque per nos, neque per eos, quos in potestate habemus, neque mandato nostro effectum est, nostrum fieri nequit, nisi nostro perficiatur nomine, ut enim nostrâ ratihabitione negotium fiat nostrum, ejus à quo, & cujus negotium facimus, mutuus requiritur consensus. Exemplum est: Titius Clericum suum inimicum proprio nomine indignè tractat, quamvis ego factum Titii comprobando ratumque habendo graviter delinquam, excommunicationem tamen non incurro, quia percussio non meo, sed Titii nomine facta est. *Cap. cum quis, 23. de sent. excom. in 6.*

Quæres tertio, Qui sunt casus ab hac Regula excepti?

g. Sequentes: 1^{mus}, Electionem

Praelati Capitulares absentes à præsentibus contempti, nec ad electionem vocati propter bonum pacis ratificare possunt. *Cap. quod sicut, 28. de elect. 2us.* Donationem Ecclesiæ à Laico indebitè factam Episcopus licitè & validè ratificat. *Cap. cura, 11. de inrepatron. 3^{ius}.* Alienatio rei Ecclesiasticæ à Praelato facta per Capitulum ratificari potest. *Cap. cum nos, 3. de his, que sunt à Praelat. 4us.* Venditionem & oppignorationem rei suæ ab alio nomine proprio attentatam Dominus ratificando validare potest. *L. si fundus, 16. ff. de pignor. & hypoth. 5us.* Si pater vel dominus negotium à filio vel servo proprio nomine gestum ratificat, suum facit. *L. si res, 5. ff. de in rem verso.*

C A S U S.

*V*incentius Capituli Collegiati Decanus, sciente nec contradicente Capitulo partem decimarum vendit. (A) Pro superfluo tamen venditionem à Capitulo postea ratificari curat. (B) In ratificationem consenserunt omnes Canonici duobus exceptis, quorum unus graviter in Decanum in vestus varias calumnias ei publicè in Capitulo objecit. (C) Quod audientes servi Decani, rei indignitate commoti, pro vindicando Domino, cui gratum futurum, quod agebant, existimabant, Canonicum istum

egregiè delumbârunt. (D) Quo cognito fervorem factum laudavit & approbavit Decanus. (E) Peccati tamen gravitatem agnoscentes servi ex rebus Decani excessivas nomine ejus fecerunt elemosynas, quod ipse resciciens laudavit. (F) Ad extrema deveniens è patrimonio suo villam cum jure patronatûs monasterio Canonicorum Regularium, Zenodochio verò centum Imperialium annuos redditus inscio, sed ratihabente postea Episcopo donavit. (G)

R E S O L U T I O.

(A) Alienationes rerum Ecclesiasticarum, si temporales fuerint,

factæ Capitulo sciente nec contradicente tolerantur per *cap. continebatur, 2. de his,*

G 3

qua

quæ sunt à Pralat. Perpetuæ tamen, quales sunt donatio, venditio, vel commutatio, irritæ sunt, nec in ullo foro valorem obtinent, quia collaudatio & subscriptio Clericorum seu Capituli intervenire debet. *Cap. 1. de his, quæ sunt à Pralat.* Ex quo patet non sufficere Capituli enim scientia taciturnitatem.

(B) Non erat superflua Capituli ratificatio, cum sine ea, ut dictum, contractus venditionis invalidus esset; Capitulum autem alienationem, etiam eo reclamante, factam ratihabendi obtinere facultatem liquet ex *cap. cum nos. 3. de his, quæ sunt à Pralat. &c.*

(C) Quamquam alienationi illegaliter facta quilibet de Collegio Canonicus contradicere, remque sic alienatam cum fructibus repetere valeat. *Cap. si quis Presbyterorum. 6. de reb. Eccles. non alienand.* Ratificatio tamen à majori & saniori parte Capituli facta obtinebat, in rebus enim Capitularibus nisi à paucioribus & inferioribus aliquid rationabiliter objectum fuerit & ostensum, appellatione remotâ prævalet temper, & suum consequitur effectum, quod à majori & saniori parte Capituli fuerit constitutum, *Cap. 1. cap. ex parte. 4. de his, quæ sunt à maj. part. Cap.* Quare si absque consensu duorum contradicentium in ratificationem major & sanior pars Capituli condescendebat, ratificatio subsistebat, cum unus in Decanum excandescens suâ passione se à saniori parte non esse probaret, propter excessum contra Superiorem graviter puniendus. *Arg. cap. dilectus. 11. de pœnis.*

(D) A servis tamen Decani puniri non

poterat, ideoque ipsi Canonicum percutiendo enormiter deliquerunt, & excommunicationem, etsi occultè factum perpetrârunt, summo Pontifici reservatam incurrerunt. *Cap. non dubium. 5. cap. porro. 7. cap. tua nos. 19. de sent. excom.*

(E) In *cap. cum quis. 23. de sent. excom. in 6.* statuitur, quod cum quis absque mandato manus injicit in Clericum nomine alterius, si iste hoc ratum habuerit, excommunicationem latam à Canone incunctanter incurrat, cum ratihabitio retrotrahatur, & mandato debeat comparari. Cum igitur servi vindictam nomine Domini in personam Canonici exercuisse videantur, ipsum Decanum factum iniquum approbantem & ratihabentem excommunicationis sententiam incurrisse non ambigitur.

(F) Domestici quamquam facultatem pauperibus ex rebus Domini eleemosynas largiendi habeant, ea tantum de ordinariis intelligenda est eleemosynis, unde servi extraordinarias dare nequibant; quia autem excessum nomine suo factum Decanus ratificavit, servi ab onere restitutionis liberi existunt. *Arg. L. si indebitum. 16. ff. rem ratam haberi.*

(G) Episcopus donationem Zenodochio factam licitè ratificat. *Cap. cura. 11. de jure patron.* Ad acquirendum autem jus patronatus Ecclesiæ Regularium donatum nec consensus, nec ratificatio Episcopi requiritur, quamvis per talem donationem juri Episcopali non derogetur.

Cap. illud. 8. cap. cum seculum. 12. de jure patron. cap. unicus. cod. in 6.